

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI HUZURIDAGI BILIM VA
MALAKALARNI BAHOLASH AGENTLIGI

AXBOROTNOMA

BULLETIN

2
—
2025

Toshkent

"AXBOROTNOMA"

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Bilim va malakalarni baholash agentligi ilmiy-uslubiy jurnali
Bir yilda 4 marta chiqadi.
O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 2007-yil 19-aprelda qayta ro'yxatdan o'tkazilgan.
Guvohnoma № 0247

Ta'sischi:

Bilim va malakalarni baholash agentligi

Tahririyat hay'ati:

Karimov Madjid
(rais)
Baratov Akmal
(bosh muharrir)
Urayeva Elvira
Mirzayev Farkod
Ermamatov Mirshod
(bosh muharrir o'rinnbosari)
Normurodov Asror
(mas'ul kotib)
Sattiyev Abdulaziz
Abbosov Avazbek
Mirvaliyev Zoid

Bosishga ruxsat etildi: 31.07.2025

Shartli bosma tabog'i: 5,4
Nashriyot hisob tabog'i: 5,3
Adadi 100. Buyurtma №2-A - 25

Bilim va malakalarni baholash agentligi bosmaxonasida chop etildi.

Nashrga tayyorlovchilar:

A. Normurodov

Muharrir:

N.Abduraxmanova

Kompyuterda sahifalovchi:

Y. To'rayev

Tahririyat manzili:

100084, Toshkent shahri,
Bog'ishamol ko'chasi, 12-uy.

© "Axborotnoma"

MUNDARIJA

Kirish	3
M.Dj. Ermamatov, A.B. Normurodov, A.R. Sattiyev	
Klassik va zamonaviy test nazariyalarida element xususiyatlari	4
Z.M. To'lanov, Q.P. Murodov	
Matematika fanidan bilimlarni muqobil javobli va yozma ish topshiriqlari asosida zamonaviy test nazariyalarini asosida baholash	27
A.A. Abbosov	
Ko'p darajali ingliz tili testlarida matn-bankli bo'shlqlarni to'ldirish topshiriqlari: dizayn, ishonchlilik va CEFR bilan muvofiqlik	53
K.Q. Jalilov	
Milliy test tizimi uchun test tuzuvchi mutaxassislarni tayyorlash masalalari (o'zbek tilini bilish darajasi sertifikati misolida)	54
Q.A. Amonov, A.A. Baratov	
Kimyo fanidan test natijalarining tafsilotlar asosidagi statistik tahlili	65
M.P. Abdullaeva	
Yozish va gapirish ko'nikmalarini baholovchi mutaxassislarni tayyorlash tizimi	84
CONTENTS	
M.J. Ermamatov, A.B. Normurodov, A.R. Sattiyev	
Item characteristics in classical and item test theories	26
Z.M. Tulanov, Q.P. Murodov	
Assessment of mathematics knowledge using modern test theories based on multiple-choice and written response tasks	42
A.A. Abbosov	
Intra-Text Gap-Filling in Multilevel English Language Tests: Design, Validity, and CEFR Alignment	43
K.K. Djalilov	
Issues of test item writers training for the national testing system (on the example of the uzbek language proficiency tests)	64
K.A. Amonov, A.A. Baratov	
Statistical analysis of chemistry test results on the basis of details	83
M.P. Abdullaeva	
Rater training system for assessing writing and speaking skills	96

KIRISH

“Axborotnama” ilmiy-uslubiy jurnalining ushbu sonida pedagogik o’lchovlar bo‘yicha ilmiy-uslubiy izlanishlar olib boruvchi mutaxassislar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar natijalari haqida oltita maqola berilgan.

Birinchi maqolada 9-sinf o‘quvchilari uchun biologiya fanidan o’tkazilgan test sinovi natijalarining tadqiqoti amalga oshirilgan. Tadqiqot doirasida elementlar (test topshiriqlari) qiyinlik darajalari zamonaviy psixometrik yondashuvlar – Rash va ikki parametrlı logistik (2PL) modellari yordamida baholangan. Maqolada ushbu ikki model bilan hisoblangan qiyinlik darajalari, ular o’rtasidagi farqlar, elementlarning ajratish darjasasi qiymatlari, ularning diagnostik imkoniyatlari va amaliy qo’llanilishi tahlil qilingan.

Ikkinci maqolada test natijalarini baholashda politomik elementlar uchun zamonaviy psixrometrik model – *umumlashtirilgan qisman kredit modeli* (ing. Generalized partial credit model - GPCM) qo’llanilishi va u orqali yozma ishlarning bosqichma-bosqich baholash mezonlarini integratsiya qilish imkoniyatlari o’rganilgan.

Uchinchi maqolada matn-bankli bo’shlinqni to’ldirish topshiriqlarini ishlab chiqish prinsiplari, ularning ishonchliligi va Umumiyl Yevropa Til Mezonlari (CEFR) bilan qanday muvofiqlashtirilishi muhokama qilinagan.

To’rtinchi maqolada testning validligini ta’minlashda test topshiriqlarini tuzishga jalg qilinadigan fan ekspertlari baholash va pedagogik o’lchovlarning fundamental tamoyil va talablarini qay darajada tushunishlari hamda test tuzish jarayoniga tatbiq qila olishlari muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, ta’lim tizimidan baholash bilan shug’ullanuvchi tashkilotlarga test topshiriqlarini tuzish uchun jalg qilinadigan aksar mutaxassislar baholash bo‘yicha tizimli bilimga ega emasligi va bu mazkur tashkilotlar tomonidan o’tkaziladigan testlarning validligiga salbiy ta’sir ko’rsatishi haqida so’z borgan. Shuningdek pedagogik dizaynnning “orqaga qarab loyihalashtirish” modeli asosida tuzilgan va gibrild tarzda tashkil etilgan qisqa muddatli kurslar muammoni yechishga yordam berishi mumkinligi tahlil qilingan.

Beshinchi maqolada kimyo fanidan milliy sertifikat uchun o’tkazilgan test sinovi natijalari asosida talabgorlarning hududlar, yosh va tillar kesimida statistik tahlillari amalga oshirildi. 25–35 yosh oralig‘idagi ishtirokchilarining natijalari boshqa yosh guruhaliga nisbatan yuqorili, aksincha 20 yoshgacha bo‘lgan talabgorlarning natijalari boshqa yosh guruhaliga nisbatan past ekanligi aniqlandi. Qiyinlik darjasasi yuqori bo‘lgan test topshiriqlari test tafsilotiga asosan qaysi tematik mavzularga mos kelishi o’rganilgan.

Oltinchi maqolada chet tillar bo‘yicha yozish va gapirish ko’nikmalari uchun ekspertlarni masofaviy tayyorlash va ularni Bilimlarni baholash agentligining Chet tillarni bilish va egallash darajasini baholash boshqarmasi tomonidan tashkil etiladigan test sinovlarining yozish va gapirish ko’nikmalarini baholash jarayoniga jalg etish bo‘yicha metodologiya tahlil qilingan. Maqolada chet tillar bo‘yicha fan mutaxassislari bo‘lgan nomzodlarni tanlab olish bosqichlari, ularning malakasini oshirish mexanizmi va shuningdek umuman bilimni baholash jarayonining sifatini oshirish va xolisligini ta’minlash choralariga e’tibor qaratilgan.